

B17: Gwers 2: Cestyll

Nod y Wers: Disgrifio prif nodweddion castell mwnt a beili a'i chryfderau a gwendidau

Adeiladwyd cannoedd o gestyll ar hyd a lled Cymru yn ystod yr Oesoedd Canol. Roeddent yn bwysig am nifer o resymau fel ffordd o reoli'r bobl ac lle diogel i filwyr byw. Cestyll mwnt a beili adeiladwyd yn gyntaf yng Nghymru ac yna cestyll cerrig a chonsentrig.

Tasg 1: Ysgrifennwch 3 brawddeg yn disgrifio'r llun isod gan ddefnyddio ansoddeiriau a chymhariaethau e.e. Roedd y castell ar dir uchel i wyllo dros bobl y pentref fel giraffe

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tasg 2: Labelwch y llun gan ddefnyddio'r geirfa canlynol: mwnt, beili, ffos, pont godi, bwthyn, anifeiliaid, ffens pren, grisiau,

Tasg 3: Cysylltwch y geirfa gyda'r disgrifiadau cywir

Mwnt	Adeiladwyd hyn o gwmpas i rwystro ymosodwyr.
Beili	Roedd y pentrefwyr yn byw ynddynt.
Ffos	Dyma'r ffordd i gyrraedd y castell
Pont godi	Dyma yw'r bryn lle mae tŵr yr arglwydd. Golyga'r gair 'tomen o bridd'.
Bwthyn	Roedd y bobl yn bwyta rhain
Anifeiliaid	Adeilwyd hyn i atal bobl i fewn i'r safle.
Ffens pren	Beili yw gair Ffrangeg a olygir tir wedi ei gau i fewn. Y pentref.
Grisiau	Roedd angen i chi gerdded dros hwn er mwyn mynd mewn i'r safle

Cafodd cestyll mwnt a beili eu hadeiladu o bren a phridd. Roedden nhw'n gyflym ac yn hawdd i'w hadeiladu. Fel arfer adeiladwyd castell o fewn wythnos (week).

Tasg 4: Sgiliau Meddwl: Tabl MAD

Beth oedd manteision ac anfanteision cestyll mwnt beili?

Gosodwch yr opsiynau yma yn y golofn cywir.

- Anod di ymosod (attack) arnynt.
- Pren yn pydru (rot).
- Cyflym i'w hadeiladu.
- Hawdd i'w hadeiladu.
- Gallu mynd ar dân yn hawdd.
- Ddim yn gryf.

Manteision (advantages)	Anfanteision (disadvantages)
e.e. anodd i ymosod arnynt	e.e. pren yn pydru

Geirfa

Adeiladu	<i>Build</i>
Rheoli	<i>Control</i>
Diogel	<i>Safe</i>
Milwyr	<i>Soldiers</i>
Manteision	<i>Advantages</i>
Anfanteision	<i>Disadvantages</i>
Diddorol	<i>Interesting</i>
Caethweision	<i>Slaves</i>

